

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 3Csp/10/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3717200364
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Silvia Kysucká
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2017:3717200364.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica sudkyňou Mgr. Silviou Kysuckou v právnej veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. so sídlom Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltéšom, advokátom, Mýtna 48, Bratislava, proti žalovanej X. G., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom O. XXX/X, G. J., t.č. bytom J. D. XXXX, J., o zaplatenie 166,98 eur s prísl., takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 136,- eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 166,98 eur od 20. 03. 2014 do 17. 02. 2015, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 166,- eur od 18. 02. 2015 do 17. 04. 2015 a zo sumy 136,- eur od 18. 04. 2015 do zaplatenia, ktorú sumu 136,- eur spolu s úrokom z omeškania je žalovaná povinná splácať žalobcovi v pravidelných mesačných splátkach po 20,- eur mesačne, až do úplného vyrovnania dlhu, splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci, pričom prvá splátka je zročná k poslednému dňu v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Vo zvyšku žalobu z a m i e t a .

Žalobca m á nárok voči žalovanej na náhradu trov konania v rozsahu 63,88 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Právny predchodca žalobcu podal na súd žalobu, ktorou sa domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 166,98 eur, s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne z danej sumy od 20.03.2014 do zaplatenia. V žalobe uviedol, že dňa 07.10.2013 uzavrel so žalovanou zmluvu o pôžičke č. 20532188, na základe ktorej žalovanej poskytol celkovú sumu pôžičky 238,05 eur na kúpu spotrebného tovaru - nábytku. Podľa zmluvy o pôžičke mala žalovaná splácať pôžičku v pravidelných 15-tich mesačných splátkach v sume 16,33 eur. Do dňa podania žaloby žalovaná uhradila 144,- eur. Vzhľadom na to, že žalovaná porušila svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku, resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas, teda v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, právny predchodca žalobcu dňa 25.01.2014 listom „Predžalobná upomienka“ vyzval žalovanú k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo. Právny predchodca žalobcu úver ku dňu 19.03.2014 zosplatnil. Celkový dlh žalovanej ku dňu podania žaloby predstavoval sumu 166,98 eur. Zároveň si uplatnil zákonný úrok z omeškania. Na preukázanie svojich tvrdení, právny predchodca žalobcu k žalobe pripojil Zmluvu o pôžičke č. 3109802554 zo dňa 07.10.2013 vrátane zmluvných podmienok, Predžalobnú upomienku zo dňa 25.01.2014 vrátane doručanky a Prehľad splátok a úhrad.

2. V priebehu konania súd uznesením č. k. 3Csp/10/2017-40 zo dňa 12.07.2017 pripustil, aby do konania namiesto doterajšieho žalobcu - Consumer Finance Holding, a.s, Kežmarok, vstúpila spoločnosť Intrum Justitia Slovakia, s.r.o., Bratislava, podľa § 80 ods. 1, 2 CSP.

3. Žalovaná sa k návrhu písomne nevyjadrila. Na pojednávaní uviedla, že v prípade, že ju súd zaviaže k zaplateniu nejakej čiastky, bola by ju schopná splácať v mesačných splátkach po 20,- eur. Uviedla, že poberá invalidný dôchodok vo výške 160,- eur mesačne s tým, že sumu 50,- eur posielala ako výživné na 14-ročného syna W. G., ktorý je umiestnený v detskom domove. Býva u kamarátky. Iný príjem ako z invalidného dôchodku žalovaná nemá.

4. Súd vykonal dokazovanie prečítaním, resp. oboznámením sa s obsahom všetkých listinných dôkazov, ktoré žalobca predložil na preukázanie svojich tvrdení, a vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu i oznámením o priemerných úrokových mierach z úverov v mesiaci 10/2013, ktorý listinný dôkaz zabezpečil súd v súlade s § 295 CSP, a zistil nasledovný skutkový stav:

5. Dňa 07.10.2013 uzatvoril právny predchodca žalobcu - spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., ako veriteľ so žalovanou ako dlžníkom Zmluvu o pôžičke č. 3109802554, na základe ktorej bola žalovanej poskytnutá pôžička vo výške 196,- eur na kúpu nábytku - pohovky Karin, ktorú sa žalovaná zaviazala splácať v 15-tich mesačných splátkach po 16,33 eur pri úroku vo výške 35,03% ročne, pričom konečná splatnosť pôžičky bola stanovená na 1/2015. Akontácia bola dohodnutá na sumu 84,- eur, ktorú sumu žalovaná uhradila dňa 18.10.2013, čo vyplýva z prehľadu splátok a úhrad. Celkovo mala žalovaná zaplatiť právnenému predchodcovi sumu 244,95 eur. V zmluve sú ďalej uvedené údaje o RPMN vo výške 35,03 %, priemernej RPMN vo výške 48,06 % a údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa vo výške 42,05 eur. V dolnej časti zmluvy nazvanej „Vyhlásenie klienta“ je okrem iného uvedené, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Zmluvné podmienky (ďalej len „ZP“). V ZP sú uvedené okrem iného definície, podmienky poskytnutia a čerpania pôžičky, konanie a preukazovanie totožnosti, základné práva a povinnosti, podmienky splácania, RPMN, ustanovenia o poistení schopnosti splácať splátky, základné informácie o poistení schopnosti splácať úverové splátky, ustanovenia o skončení zmluvy, o práve klienta na odstúpenie od zmluvy, o poplatkoch, pokutách a úroku z omeškania, doručovanie a záverečné všeobecné ustanovenia.

6. Podľa bodu 6.1 ZP, klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutú pôžičku, a to v pravidelných mesačných splátkach v sume a termínoch určených splátkovým kalendárom, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, inak v sume uvedenej v zmluve a v termíne uvedenom v bode 6.2 týchto ZP.

7. Podľa bodu 6.2 ZP, pokiaľ nie je v splátkovom kalendári a/alebo zmluve stanovené inak, sú splátky splatné do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci.

8. Podľa bodu 6.3 ZP, prvá splátka je splatná nasledujúci mesiac po uzatvorení Zmluvy alebo po dni prevzatia tovaru v prípade, ak klient súhlasil s neskorším dodaním tovaru.

9. Predžalobnou upomienkou zo dňa 25.01.2014 právny predchodca žalobcu vyzval žalovanú k uhradeniu nedoplatku vo výške 52,25 eur, ktorú žalovaná dlhovala k danému dňu a zároveň ju upozornil, že ak do 06.03.2014 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 11/2013, bude právny predchodca žalobcu oprávnený úver zosplatiť. Upomienku žalovaná prevzala dňa 06.02.2014.

10. Medzi stranami sporu nebolo sporné tvrdenie žalobcu, že danú pôžičku právny predchodca žalobcu zosplatiť dňa 19.03.2014.

11. Z prehľadu splátok a úhrad bolo zistené, že žalovaná po zosplatení uhradila dňa 17.02.2015 sumu 30,- eur a dňa 17.04.2015 sumu 30,- eur.

12. Z priemerných úrokových mier z poskytnutých úverov za rok 2013 vyplýva, že priemerná výška úrokovej sadzby pri spotrebiteľskom úvere od jedného do piatich rokov za mesiac október 2013 pri nových obchodoch bola 11,45 %.

13. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

14. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

15. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 OZ, (1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. (2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. (3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. (4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 53 ods. 9 OZ, Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

17. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

18. Podľa § 657 OZ, Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

19. Podľa § 658 ods. 1, 2 OZ, (1) Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky. (2) Pri nepeňažnej pôžičke možno dojsť namiesto úrokov plnenie primeraného väčšieho množstva alebo veci lepšej akosti, spravidla toho istého druhu.

20. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

21. Podľa § 2 ods. a/, b/,d/ zákona č. 129/2010 Z. z. , a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

22. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., účinného od 01.02.2013, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

23. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom došlo k uzatvoreniu a realizácii záväzkového vzťahu - Zmluvy pôžičky zo dňa 07.10.2013 v zmysle § 657 a nasl. OZ. Uvedená zmluva je zároveň podľa povahy účastníkov právneho vzťahu v zmysle § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. zmluvou o spotrebiteľskom úvere a v zmysle § 52 ods. 1 a nasl. OZ aj spotrebiteľskou zmluvou. Zmluvou právny predchodca žalobcu v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti prenechal žalovanej ako fyzickej osobe - nepodnikateľovi peňažné prostriedky a žalovaná sa tieto zaviazala vrátiť v pravidelných mesačných splátkach aj spolu s úrokom. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Je zjavné, že právny predchodca žalobcu ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných (typových), resp. formulárových zmlúv vrátane zmluvných podmienok, ktorú sú uzatvárané vo viacerých prípadoch, tieto má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť.

24. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že predmetná spotrebiteľská zmluva je v časti dohodnutých úrokov neplatná pre rozpor s dobrými mravmi, keďže právny predchodca žalobcu požičal žalovanej sumu 166,- eur pri ročnej úrokovej sadzbe 35,03 %. Neprimerane vysoké úroky dojednané (nielen) pri zmluve o spotrebiteľskom úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania sa a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi.

25. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 OZ je úlohou súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vzhľadom na rozhodujúce okolnosti starostlivo posúdil, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade alebo v rozpore s dobrými mravmi. Pri dojednaní úrokov zo spotrebiteľského úveru koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje od dlžníka (spotrebiteľa) primeraný úrok, teda primeranú odmenu za užívanie poskytnutej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nezodpovedá všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ poskytoval úvery za neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov. Uvedené konštatoval aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí zo dňa 26.04.2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011, keď uviedol, že neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

26. Podľa priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk zverejnených Národnou bankou Slovenska v mesiaci október 2013, bol pri nových spotrebiteľských úveroch so splatnosťou 1 - 5 rokov priemerný úrok vo výške 11,45 %. Zo zmluvy o pôžičke vyplýva medzi stranami dohodnutá ročná úroková sadzba 35,03 %, čo predstavuje niečo viac ako 3-násobok priemerných úrokov vybraných oprávnenými subjektmi pri obdobných spotrebiteľských úveroch. Z uvedeného dôvodu považoval súd dohodnutú výšku úroku z pôžičky v rozpore s dobrými mravmi, a teda zmluva je v tejto časti neplatná v zmysle § 39 OZ. Z tohto dôvodu preto žalobca nemá nárok od žalovanej požadovať za požičanie finančných prostriedkov odplatu - úrok.

27. Pretože žalovanej požičal právny predchodca sumu 196,- eur a žalovaná mu vrátila sumu 60,- eur, súd zaviazal žalovanú k zaplateniu rozdielu, t. j. sumy 136,- eur, a to vzhľadom k vyššie skonštatovanému, že dojednanie o výške úroku je neplatné.

28. Nakoľko žalovaná je so zaplatením sumy 136,- eur v omeškaní, súd priznal žalobcovi i úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ, v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. úč. od 01.02.2013, a to vo výške 5,25 %, resp. 5,05 % ročne, nakoľko základná úroková sadzba ECB bola v rozhodnom období vo výške 0,25 % (od 13.11.2013 do 10.06.2014), resp. 0,5% (od 10.09.2014 do 15.03.2016). Vzhľadom k tomu, že ku dňu zosplatnenia, t. j. ku dňu 19.03.2014 neuhradila žalovaná žiadnu sumu z požičaných 136,- eur, súd priznal žalobcovi úrok z omeškania zo sumy 196,- eur odo dňa nasledujúceho po dni zosplatnenia pôžičky, t. j. od 20.03.2014 do 17.02.2015, kedy žalovaná uhradila prvých 30,- eur. Následne od 18.02.2015 do 17.04.2015 bola žalovaná v omeškaní so zaplatením 166,- eur, keďže dňa 17.04.2015 uhradila ďalších 30,- eur. Od 18.04.2015 ku dňu rozhodnutia žalovaná neuhradila žalobcovi už žiadnu sumu, a teda od 18.04.2015 ku dňu rozhodnutia súdu je žalovaná v omeškaní so sumou 136,- eur, ktorý musí platiť až do zaplatenia danej sumy.

29. Nad rámec priznanej sumy 136,- eur s prísl. súd žalobu zamietol.

30. Z dôvodu, že žalovaná má povinnosť zaplatiť žalobcovi 136,- eur s úrokom z omeškania tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, súd jej podľa § 232 ods. 4 CSP vzhľadom na jej osobné, majetkové a zárobkové pomery povolil splácať danú sumu s úrokom z omeškania v pravidelných mesačných splátkach po 20,- eur mesačne za podmienok uvedených vo výroku tohto rozhodnutia, pod následkom straty výhody splátok.

31. O povinnosti nahradiť trovy konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP. Žalobcov uplatnený nárok bol celkovo vo výške 198,22 eur (suma 166,98 eur plus suma 31,24 eur, čo predstavuje úrok z omeškania počítaný z danej sumy vo výške 5,25 % ročne od 20.03.2014 do 10.10.2017, t. j. ku dňu vyhlásenia

rozsudku), súd mu priznal celkovo 162,42 eur ku dňu vyhlásenia rozsudku (sumu 136,- eur plus úrok z omeškania vo výške, zo súm a za obdobie uvedené vo výroku rozsudku s tým, že zo sumy 136,- eur pre účely výpočtu náhrady trov konania bol úrok z omeškania počítaný do 10.10.2017, t. j. ku dňu vyhlásenia rozsudku). Pomer úspechu/neúspechu žalobcu je teda 81,94 % ku 18,06 %, čo predstavuje nárok žalobcu voči žalovanej na náhradu trov konania v rozsahu rozdielu, t. j. v rozsahu 63,88 % (81,94 % mínus 18,06 %). O konkrétnej výške trov konania rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku, ktoré sa podáva na Okresnom súde Považská Bystrica v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v podanom odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, uvedenie spisovej značky, čo sa ním sleduje a podpis, §127 ods. 1,2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia podľa osobitného predpisu (Exekučný poriadok).